

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työsopimuslain muuttamiseksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työsopimuslain muuttamiseksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 257/2016 vp): Asia on saapunut työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- hallitusneuvos Susanna Siitonen, työ- ja elinkeinoministeriö
- palveluesimies Johanna Vuorela, Uudenmaan TE-toimisto
- päälakimies Timo Koskinen, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Akava ry
- Suomen Yrittäjät ry
- Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työsopimuslakia, merityösopimuslakia, kunnallisesta viranhaltijasta annettua lakia, valtion virkamieslakia, yhteistoiminnasta yrityksissä annettua lakia, työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa annettua lakia sekä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettua lakia. Esityksen tarkoituksena on poistaa eräitä lomauttamiseen ja irtisanomiseen liittyviä työnantajan ilmoitusvelvollisuuksia.

Ehdotuksen mukaan luovuttaisiin työsopimuslakiin, merityösopimuslakiin ja kunnallisesta viranhaltijasta annettuun lakiin perustuvista työnantajan velvollisuuksista ilmoittaa työntekijöiden irtisanomisesta työ- ja elinkeinotoimistolle sekä velvollisuudesta tiedottaa julkisista työvoimapalveluista taloudellisilla ja tuotannollisilla syillä irtisanotuille työntekijöille. Lisäksi mainituista laeista sekä valtion virkamieslaista ehdotetaan poistattavaksi työnantajan velvollisuus ilmoittaa työntekijöiden lomauttamisesta työ- ja elinkeinotoimistolle.

Valiokunnan mietintö TyVM 1/2017 vp

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Työllistymisen ja muutosturvan toimintamalliin liittyvät säännökset velvoittavat työnantajaa ilmoittamaan työ- ja elinkeinotoimistolle vähintään 10 työntekijän irtisanomisesta ja lomauttamisesta. Lisäksi työnantaja on velvollinen selvittämään irtisanotuille työntekijöille julkiset työvoimapalvelut sekä tiedottamaan oikeudesta työllistymissuunnitelmaan. Mainittujen lakien mukainen ilmoitusvelvollisuus lomautuksista ja irtisanomisista koskee työnantajia, joiden palveluksessa on säännöllisesti alle 20 työntekijää ja jotka siten jäävät yhteistoimintalain soveltamisalan ulkopuolelle.

Muutosturvan toimintamalliin vuonna 2012 tehtyjen muutosten jälkeen työnantajan tiedottamisvelvollisuudella ei ole enää alkuperäisen tarkoituksen mukaista merkitystä, koska ns. ryhmälomautusmenettelyn poistamisen jälkeen jokaisen lomautetun on ilmoitauduttava henkilökohtaisesti työ- ja elinkeinotoimistoon saadakseen työttömyysetuutta lomautuksen ajalta. Myös alunperin muutosturvamalliin kuuluneesta muutosturvalisästä ja muutosturvan ansio-osasta on luovuttu, minkä vuoksi muutosturvan piiriin kuulumisella ei ole enää vaikutusta työttömyysetuuden määrään.

Esityksessä ehdotetaan, että eri palvelussuhdelajeissa säädetystä työnantajan ilmoittamis- ja selvittämisvelvollisuudesta luovutaan. Muutoksen tarkoituksena on keventää erityisesti niiden työnantajien hallinnollista taakkaa, jotka työllistävät säännöllisesti alle 20 työntekijää. Valiokunta katsoo, että ilmoituksista luopuminen voi pieneltä osaltaan auttaa myös työ- ja elinkeinotoimistojen resurssien tarkoituksenmukaista kohdentamista työllistymistä aidosti edistäviin toimiin.

Valiokunta pitää ehdotettuja muutoksia kannatettavina ja puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä muuttamattomina. Valiokunta korostaa, että jatkossakin työntekijöiden neuvonta julkisiin työvoimapalveluihin on irtisanomis- ja lomautustilanteissa tarpeellista ja tärkeää, sekä kiinnittää huomioita etenkin vasta maahan muuttaneiden ja nuorten työntekijöiden ohjaamiseen työvoimapalveluihin. Valiokunta toteaa, että yksinkertaisimmillaan irtisanottujen tai lomautettujen työntekijöiden ohjaaminen voidaan toteuttaa esimerkiksi lomautus- ja irtisanomisilmoitukseen liitettävillä ohjeilla.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 257/2016 vp sisältyvät 1.—7. lakiehdotuksen.

Helsingissä 23.2.2017

Valiokunnan mietintö TyVM 1/2017 vp

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Tarja Filatov sd
jäsen Pertti Hakanen kesk
jäsen Teuvo Hakkarainen ps
jäsen Hannakaisa Heikkinen kesk
jäsen Reijo Hongisto ps
jäsen Niilo Keränen kesk
jäsen Anna Kontula vas
jäsen Jaana Laitinen-Pesola kok
jäsen Leena Meri ps
jäsen Ilmari Nurminen sd
jäsen Veronica Rehn-Kivi r
jäsen Martti Talja kesk
jäsen Eerikki Viljanen kesk
varajäsen Antero Laukkanen kd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marjaana Kinnunen